tos Sebestyén nyomán

Az első estét az időjárás kényszerítő hatása alatt igen különös, szép környezetben, a Nádasdy-vár freskótermében folytattuk *Kobzos Kiss Tamással*, aki korabeli históriás énekeket „mondott" és a régi dalok avatott tolmácsolójának tűnt. Vele együtt és utána lépett közönség elé a francia *Michel Montanaro*, aki valósággal elbűvölte a közönséget csakúgy, mint a dalosokat. Népe, amely hajdanán a trubadúrokat adta a világnak, mai fiával sem vall szégyent: Montanaro valami egészen különleges zenei és előadói miliőt tárt elénk. Énekét gitárral, vagy az ősi egykezes fuvolával és dobbal kísérte, sőt mi több, kitűnő magyarsággal fordította a számunkra érthetetlen ősi nyelven énekelt szövegeit.

Az est nagy eseménye — bár kérdezhetjük hogyan is került ebbe az összeállításba — *Szabados György* zongoraszólója. Erről a produkcióról csak felső fokon lehet említést tenni, mert egyedülálló élmény volt. Szabados pedig azok közé a művészek közé tartozik, aki nyíltan és hangsúlyozottan felvállalja a közösséget az énekmondókkal és hősöriásokkal, bár a dzsessz nyelvén beszél. Azokhoz tartozik, akik itt és most a múltat kutatva a jelen hírvivői akarnak lenni, akik a szívhez és észhez egyszerre kívánnak szólni közös dolgainkról.

A megnyitó program a Históriások nevű együttessel zárult. Ők egész műsorukat Tinódi emlékének szánták. A versben, zenében és előadói modorban produkcióvá, színpadivá párolt költői, művészi pálya sajnos kevésbé adott az igazi Tinódiból és világából. A kitűnő zenészekből álló együttes finoman kimunkált műsora olykor operettes határokig jutott, és ebben a közegben nem hatott szerencsésen.

A második nap délelőttjén Versének címmel érdekes beszélgetés alakult ki a várudvaron a versmegzenésítésekről Dinnyés Józseffel és *Sebő Ferenccel*. A délután öttől este tizenegyig tartó monstre program megint csak zárt térbe szorult, ezúttal a várkapú boltívei alá. Az első fellépő *Kátai Zoltán* rögtön viharos sikert aratott gazdag műsorával és szép hangjával. A régi idők dalait talán ő tudta az addig hallott előadók közül a legmeggyőzőbben tolmácsolni. Biztos énektudása, erős, szép orgánuma, jó hangszerkezelése gyors sikereket ígér a nem is olyan régen feltűnt előadónak. Őt követte *Tihanyi László* Faludy átköltötte Villon-balladáival, majd Sebő Ferenc énekelt verseket. A legismertebb dalokat a közönséggel együtt! Jó volt átélni ismét, hogy így terjed *József Attila*, *Nagy László* és *Weöres Sándor* költészete.

Vas Zoltán és *Bocskai István* bluesban beszélt napjaink életérzéséről, eszményeiről és viszszásságairól. Szövegben és zenében ironizáltak — érdekes színfoltot képviseltek az összejövetelen. A Tolcsvay trió — legalábbis vezetőjük — régi motoros a szerteágazó énekmondói műfajban. Ők is régi dalaikkal arattak sikert. Ma már — nem is egészen alaptalanul — kicsit szkeptikusak. A jól sikerült két nap zárásaként a Gépfolklór együttes muzsikált az idő múlására való tekintettel megfogyatkozott közönség előtt.

Érdekes, meggyőző, jól szervezett és nem utolsósorban sikeresnek nevezhető esemény volt a sárvári históriás napok. Sikeres volt, mert nagy számú érdeklődőt vonzott, mert megvalósult a lehetőség, hogy megmutathassák egymásnak a műfaj képviselői mi az, amivel foglalkoznak. Sajnos, többnyire mindenki mindent itt és most akart eljátszani, bemutatni, ettől az egyes blokkok túlméretezettre sikeredtek. Ez persze azt is bizonyítja, hogy mivel úgysem csak a maguk örömére zenélnek, hiszen van bőven közönségük, hát találkozzanak többször (legalább évente), ők, akik Tinódi utódainak vallják magukat, és a küldetésüket tisztességgel, tehetséggel teljesítik, akár a látványos elismerés és megbecsülés híján is.

Sebő Ferenc (Fotó: Kiss Gábor)

Nagy Ágnes

gősibb rétegéből származnak, talában vagy indulatszavak, agy a természet legáltalánosabb lenségeinek, vagy a nomád ál-ttartás és harcos életmód tár-ainak, eszközeinek, cselekvé-inek elnevezései; esetleg bizo-os alapcselekvéseket megne-ző igék. (Jaj, óh, szél, nap, ld, föld, víz, ég, hó, jég, nyár, z, tél; kéz, fej, láb, szem, orr, l; föld, vas, bot, kard, tőr, kés, jzs, vért, megy, áll, ül, néz, , üt, ver stb.) Ebből az kö-tkezik, hogy a későbbi, tár-akban gazdagabb, érzelmek-n bonyolultabb világot hibát-n magyar jambusban, tehát anban, amely a hangsúlyos-ngsúlytalan szótagok és nem rövidség-hosszúság váltakozá-a épül, szinte lehetetlen kife-ni. Ennek pedig egyenes kö-tkezménye az a tökéletes köz-yhalmaz és tartalmi üresség, i pedig éppen azokat a mai szövegírókat jellemzi, akik gpróbálnak a beat- és pop-e angolszász eredetű dallam-ágához prozódiailag illő ma-r szövegeket alkotni, és igye-nek, hogy nyelvünket ne tör-kerékbe. De láttuk, hogy ha etkezetesek akarnak marad-csak igen kis számú szavun-használhatják szövegeikben szen még az egytagúak rago-t alakjai is kéttagúak), s így a gondolat- és képalkotás lehetőségei beszűkülnek. (*S. Nagy István, Bradányi Iván* szövegei, melyek szakmailag általában kevéssé kifogásolhatók, tucatjával kínálják az idevágó példákat. A modernebb irányzatokat követő Edda-számok semmitmondásának is ez az egyik — de nem egyetlen — oka.) Íme, így válhat tartalmi kérdéssé egy látszólag csupán technikai probléma.

Az angol jambus, az úgynevezett *blank verse* és a magyar nyelvben való megjelenési lehetőségei azért érdemeltek ezen a helyen kitérőt, mert írásom célja a tömegével gyártott magyar popszövegek prozódiai problémáinak fölvillantása; márpedig a pop szülőhazái: Anglia és Amerika. S ott ennek a zenének meg is van a maga mély népzenei alapozása, mint erre föntebb utaltam. (Például a countrydalok is gyakran jambikusak: „I came from Alabama with my banjo on my knee.") Viszont meg kell jegyezni, hogy a magyar költészetbe (amely, ha áttételesen is, de mégiscsak meghatározza a maga formakincsével még a magyar dalszövegírást is, sőt nem csak formakincsével, hiszen nem jelentene nagy nehézséget a tartalmi rokonságok kimutatása sem) a jambus nem angol közvetítéssel érkezett. Nagyjaink közül először *Csokonai* használja gyakran, görög—latin minták alapján. Később a magyar jambus inkább német és francia hatásra terjedt költészetünkben. Ám az sem véletlen, hogy éppen Csokonainál jut oly fontos szerephez egy elvontabb ritmikai eszköz: a rím. (S őrzi meg fontos szerepét egészen *Babitsig, Tóth Árpádig, Kosztolányiig*, akiknél a jambikus lejtés uralkodik, akárcsak a korszak legnagyobbjánál, József Attilánál, aki pedig kezdetben gyakran írt népdalformájú verseket is.) A rím ugyanis a maga közeli-távoli hívásaival és válaszaival egységbe fogja a ritmikai ellentmondások által megzavart és nem egyértelmű lüktetésű modern magyar verset. Sőt már Balassi Bálintnak az énekverstől a szövegvers felé haladó fejlődése is ezt példázza. A róla elnevezett strófát fiatalkori verseiben még belső rímek nélkül használja. Amint azonban versei elszakadnak a szó szoros értelmében vett zenétől, a költő nyelvi alapú, de zenei hatású eszközök sorát kezdi alkalmazni, s köztük leggyakrabban e gyönyörű strófaszerkezet belső rímeit.

(Folytatása következik)

43. SLÁGERLISTA

A MAGYAR RÁDIÓ ÉS A MAGYAR IFJÚSÁG KÖZÖS MŰSORA

A SZERKESZTŐK AJÁNLATA

SZÓLISTÁK

Szörényi–Bródy:
A KÁRPÁTHYÉK LÁNYA
(Koncz Zsuzsa)

Ihász–Solymos:
SZÁLLJ MOST FEL
(Ihász Gábor)

Nagy T.–Juhász:
OLCSÓ REGÉNY
(Zalatnai Sarolta)

Tolcsvay–Bródy:
ELMÚLT A NYÁR
(Tolcsvay László)

Máté–S. Nagy:
ÁLOMLÁNY
(Máté Péter)

Lerch–Demjén:
ÍGY LEGYEN
(Kovács Kati)

Wolf–S. Nagy:
VÁRJ
(Soltész Rezső)

Victor–Bradányi:
FOLTOZZ MEG
EGY RÉGI ÁLMOT
(Cserháti Zsuzsa)

Galla:
MASINISZTA
(Torma)

Bacsó–Bali:
AEROBIC
(Pál Éva)

EGYÜTTESEK

Szikora–R-Go együttes:
EGY ALACSONY FÉRFI DILEMMÁI
(R-Go)

Pásztor–Jakab–Hatvani:
PAGO PAGO
(Neoton Família)

Pataki–Slamovits–Barta:
ÉRZÉS
(Edda)

Pomázi–Vörös–Horváth:
TEREMTS OTTHONT
(Bojtorján)

Vikidál–Cserháti:
MARADJ VONALBAN
(P. Box)

Pethő–Seres:
ZSIRÁF
(Satöbbi)

P. Mobil együttes:
AZ ÓRA KÖRBEJÁR
(P. Mobil)

Na-és együttes–P. Németh:
CSAK TIÉD
(Na-és)

Pataki–Szabó E.:
SZÍNHÁZUNK AZ UTCA
(Rodeó)

Fischer–Horváth:
A SZERETET KOLDUSAI
(Korál)

A Magyar Rádióval közösen készített Slágerlistánkra szerdán 12 óráig lehet szavazni.

A címek:
Magyar Rádió Könnyűzenei Rovata,
Budapest 1800

Magyar Ifjúság szerkesztősége,
Budapest,
Somogyi Béla u. 6.
1983

Kérjük, a borítékra írják rá:
SLÁGERLISTA